Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Vandmiljø & Friluftsliv
J.nr. 2021 - 4880
Ref. SOBAJ
Den 10. marts 2021

Miljøstyrelsens retningslinjer for Friluftsrådets administration af udlodningsmidlerne til friluftsliv

Præambel

Af bemærkningerne til gældende lov om udlodning af overskud og udbytte fra lotteri[1] fremgår det, at Miljøministeriet (ved Miljøstyrelsen) skal udarbejde retningslinjer for:

- Friluftsrådets administration i forbindelse med tildelingen af støtte
- Hvilke udgifter Friluftsrådet kan få dækket i forbindelse med administrationen.

Dette dokument samler disse retningslinjer i en samlet fremstilling.

Af bemærkningerne til udlodningsloven fremgår det endvidere[2], at ministeriet skal udarbejde revisionsinstrukser til Friluftsrådet. Disse instrukser foreligger som selvstændige dokumenter.

1. Indledning

Friluftsrådet har siden 1993 administreret puljen af de statslige udlodningsmidler til friluftsliv (tidligere "Tips- og Lottomidler til Friluftslivet").

Nærværende dokument angiver de lovgivningsmæssige rammer for puljen samt de retningslinjer som Miljøministeriet (ved Miljøstyrelsen) har fastsat i forhold til Friluftsrådets administration af de statslige udlodningsmidler til friluftsliv.

2. Lovgrundlag

Gældende lovhjemmel for Friluftsrådets uddeling af udlodningsmidler, er udlodningslov[3], samt bemærkninger til lovforslag[4].

3. Lovgivningsmæssige rammer for uddeling af driftsstøtte og projekttilskud

Af udlodningsloven fremgår det, at Miljøministeriets andel af udlodningsmidlerne fordeles af Friluftsrådet[5].

I henhold til loven skal ministeriets udlodningsmidler fordeles til henholdsvis driftsstøtte til natur- og friluftsorganisationer samt projekttilskud til friluftsinitiativer[6].

---

[1] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6, 20 & 27.
[2] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6 & 20.
[3] LBKG nr. 1532 af 19. december 2017 - Lov om udlodning af overskud og udbytte fra lotteri
[4] L 45 af 4. oktober 2017
[5] Jf. §§ 6 & 20 i udlodningsloven.
[6] Jf. §§ 6 & 20 i udlodningsloven.

Fordelingen skal ske på baggrund af kriterier fastsat af Friluftsrådet[7].

Miljøministeriet (ved Miljøstyrelsen) skal af Friluftsrådet underrettes om de til en hver tid gældende kriterier for tildeling af henholdsvis driftsstøtte og projekttilskud[8].

Uddeling af driftsstøtte

Udlodningslovens § 6 fastslår, at Friluftsrådet årligt skal fordele 18,6 mio. kr. (niveau 2017) af udlodningsmidlerne[9] som driftsstøtte til natur- og friluftsorganisationer.

Friluftsrådet skal foretage tildelingen af driftsstøtte på baggrund af ansøgninger[10]. Driftstilskud tildeles på baggrund af kriterier fastsat af Friluftsrådet[11].

Uddeling af projekttilskud

Af udlodningslovens § 20 fremgår det, at Miljøministeriets udlodningsmidler til projekttilskud til friluftsinitiativer[12] skal fordeles af Friluftsrådet.

Det årlige beløb til projekttilskud afhænger af overskuddet fra Danske Spil og Klasselotteriet[13].

Midlerne skal i henhold til loven[14]:

"Anvendes til projekttilskud til friluftsinitiativer, der forbedrer mulighederne for befolkningens alsidige friluftsliv og naturforståelse. Initiativerne kan for eksempel have til formål at fremme vilkår for nye målgrupper, udvikle nye muligheder for friluftsliv, fremme og udvikle naturformidling herunder naturvejledning eller dokumentere effekten af friluftslivet"

Friluftrådets fordeling af projekttilskud skal ske på baggrund af en konkret vurdering af de foreliggende ansøgninger, og kan gives til såvel enkeltpersoner som juridiske personer, herunder offentlige myndigheder[15].

4. Forvaltningsmæssige principper

Friluftsrådets administration af udlodningsmidlerne er underlagt forvaltningsloven, lov om offentlighed i forvaltningen, samt de statslige regler og retningslinjer for tilskudsadministration[16].

De konkrete kriterier for uddelingen inden for henholdsvis driftsstøtte og projekttilskud fastlægges løbende af Friluftsrådets bestyrelse inden for gældende lovgivning i øvrigt.

Friluftsrådets bestyrelse skal udarbejde procedurer for sagsbehandling af ansøgninger til udlodningsmidlerne[17]. Disse procedurer skal forelægges Miljøstyrelsen til godkendelse.

---

[7] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6 & 20.

[8] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6 & 20.

[9] Miljø- og Fødevareministeriets udlodningsmidler til modtagere i lovens gruppe 1. Midlerne reguleres efter pristalsindekset.

[10] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens § 6.

[11] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens § 6.

[12] Miljø- og Fødevareministeriets udlodningsmidler til modtagere i gruppe 3, jf. udlodningslovens §§ 18 og 20.

[13] Beløbet i gruppe 3 er residualen af det årlige overskud fra Danske Spil og Klasselotteriet, når midlerne er fordelt til gruppe 1 og gruppe 2. Miljø- og Fødevare- ministeriets andel udgør i henhold til udlodningslovens § 18 45 % af midlerne i gruppe 3.

[14] Jf. lovbemærkningerne til udlodningslovens § 20

[15] Jf. lovbemærkningerne til udlodningslovens § 20

[16] Jf. udlodningslovens §§ 6 & 20.

[17] Jf. "Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning".

De godkendte procedurer for sagsbehandling skal sammen med gældende retningslinjer være offentligt tilgængeligt på Friluftsrådets hjemmeside.

For bl.a. at lette potentielle ansøgeres viden om og adgangen til udlodningsmidlerne, som de kan ansøge, skal Friluftsrådet som minimum annoncere tilskudspuljer knyttet til udlodningsmidlerne på Statens-tilskudspuljer.dk[18]. Derudover anbefales det, at Friluftsrådet offentliggør dem på egen hjemmeside.

4.1. Friluftsrådet som ansøger

Det fremgår af udlodningsloven[19], at Friluftsrådet efter ansøgning vil kunne modtage både driftstilskud og projekttilskud fra udlodningsmidlerne til friluftsliv.

Af lovbemærkningerne[20] fremgår det at baggrunden for at Friluftsrådet kan søge projektmidler til egne friluftsprojekter er, at:

"Friluftsrådets formål og centrale position inden for friluftslivet i Danmark gør, at visse udviklings- eller oplysningsinitiativer eller andre projekter med særlig tværgående relevans for friluftslivet vil være naturligt forankret i Friluftsrådet".

Samtidig fastslås det i lovbemærkningerne[21], at:

"Ved behandling af ansøgning fra Friluftsrådet om projekttilskud skal der derfor lægges vægt på, at projekterne ikke alene opfylder de gældende tildelingskriterier (...), men tillige har særlig udviklingsperspektiv eller oplysningsmæssig relevans på friluftsområdet"

5. Krav til organisering i forbindelse med fordeling af udlodningsmidlerne

Friluftsrådets bestyrelse har det endelige ansvar for uddelingen af udlodningsmidler til friluftsliv.

Det er bestyrelsens ansvar, at Friluftsrådets administration af udlodningsmidlerne sker i en særskilt selvstændig udlodningsadministration, der bl.a. varetager:

- Sagsbehandling og administration
- Rådgivning og vejledning
- Udvikling af det strategiske virkefelt
- Markedsføring og anden formidling om midlerne
- Effektvurdering på baggrund af Friluftsrådets opstillede mål for udlodningsmidlerne
- Andre administrative opgaver i forbindelse med udlodningsmidlerne.

Miljøministeriet (ved Miljøstyrelsen) forventer, at Friluftsrådets bestyrelse sikrer, at der foreligger godkendte retningslinjer for udlodningsadministrationens sagsbehandling[22] jf. afsnit 4.

Det er Friluftsrådets bestyrelse, der fastsætter de kriterier, som skal ligge til grund for tildeling af driftsstøtte og projekttilskud[23].

Det er Friluftsrådets bestyrelse, der tager beslutning om tilskud eller afslag på konkrete ansøgninger på baggrund af indstillinger fra udlodningssekretariatet.

Friluftsrådets bestyrelse kan ved ansøgninger under 100.000 kr. vælge at uddelegere beslutningskompetencen til udlodningsadministrationen eller et af bestyrelsen nedsat udvalg.

---

[18] Jf. "Cirkulære om Statens-tilskudspuljer.dk" nr. 10082 af 26. november 2019

[19] Jf. udlodningslovens §§ 6 & 20.

[20] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens § 20.

[21] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens § 20.

[22] Med afsæt i "Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning".

[23] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6 & 20.

Ansøgninger fra Friluftsrådet, jf. 4.1. om driftsstøtte eller projekttilskud skal altid forelægges Friluftsrådets samlede bestyrelse til godkendelse.

Ansøgninger fra Friluftsrådet om projekttilskud fremhæves og drøftes særskilt på et bestyrelsesmøde i Friluftsrådet.

Bestyrelsen kan i forbindelse med ansøgningsrunder om projekttilskud vælge at sætte særlig fokus på udvalgte emner eller temaer, så længe hovedformålet retter sig mod at støtte friluftsinitiativer, der forbedrer mulighederne for befolkningens alsidige friluftsliv og naturforståelse[24].

For at kvalificere dette arbejde kan Friluftsrådets bestyrelse, hvis denne vurderer behov herfor, vælge at inddrage eksterne ressourcepersoner. Det er dog alene Friluftsrådets bestyrelse, som er ansvarlige for forvaltningen af Udlodningsmidler til Friluftsliv.

5.1. Regnskab og bankkonti

Friluftsrådets regnskabsafdeling, der skal være personadskilt fra udlodningsadministrationen, skal forestå bogføringen af udlodningsmidlerne i et særskilt regnskab og have særlig fokus på regnskabsaflæggelse og likviditetsstyring.

Den andel af udlodningsmidlerne, som Friluftsrådet modtager fra Miljøministeriet (via Miljøstyrelsen), skal placeres som bankindskud i en af Finanstilsynet udpegede systemisk vigtige finansielle institutter (SIFI) i Danmark[25]. Hovedparten af midlerne skal af sikkerhedsmæssige årsager anbringes på spærrede konti.

Friluftsrådet skal arbejde for, at renteudgifter knyttet til anbragte udlodningsmidler på bankkonti minimeres inden for ovenstående rammer.

6. Uddelingskadence og reservepulje

Friluftsrådet skal i sin administration sikre, at de årlige udlodningsmidler til friluftsliv, der stilles til rådighed, hurtigst muligt fordeles som driftsstøtte og projekttilskud til friluftsinitiativer i henhold til udlodningsloven.

6.1. Driftstilskud

Det årlige udlodningsbeløb, Friluftsrådet modtager til uddeling til driftsstøtte til natur- og friluftsorganisationer er fastlagt i udlodningsloven[26] og varierer ikke fra år til år, og er forventeligt underlagt kriterier med en betydelig kontinuitet.

Det forudsættes derfor, at driftsstøtten uddeles af Friluftsrådet i umiddelbar forlængelse af at Friluftsrådet hvert år har modtaget disse udlodningsmidler til driftstilskud fra Miljøstyrelsen.

6.2. Projekttilskud

Det årlige udlodningsbeløb, Friluftsrådet modtager til uddeling til projekttilskud kan variere betydeligt, afhængigt af det samlede overskud fra Danske Spil og Klasselotteriet.

Da beløbet, som årligt modtages til uddeling normalt først kendes fra Økonomistyrelsen cirka 1. juni i modtageråret, kan Friluftsrådet udmønte disse udlodningsmidler til projekttilskud inden for en uddelingsperiode frem til udgangen af det efterfølgende regnskabsår. Dette skal ses i lyset af ønsket om flere, årlige tilskudsrunder, samt en praksis med 3 måneders ansøgningsfrist og 3 måneders sagsbehandling til hver tilskudsrunde.

---

[24] Jf. udlodningslovens § 20 samt lovbemærkningerne til § 20.

[25] Jf. § 308 i lov om finansiel virksomhed.

[26] Jf. udlodningslovens § 6.

6.3. Reservepulje

Idet der med udlodningsloven ikke er sikkerhed for, at der årligt er udlodningsmidler til modtagerne i lovens gruppe 3 herunder projekttilskud til friluftsliv[27], kan Friluftsrådet fortløbende have en reserve af udlodningsmidler på op til 15 mio. kr.

Denne reserve skal sikre, at der, såfremt der et år ikke er udlodningsmidler til lovens gruppe 3:

- Kan opretholdes en udlodningsadministration hos Friluftsrådet, der kan varetage opgaver knyttet til tidligere givne bevillinger fra udlodningsmidlerne til friluftsliv.
- At Friluftsrådet af kontinuitetshensyn kan gennemføre et minimum af projekttilskudsrunder til gavn for friluftslivet i Danmark, indtil der igen forventeligt[28] modtages midler til uddeling.

Såfremt et årsregnskab fremviser et større rådighedsbeløb end summen af reservepuljen på 15 mio. kr. og årets overførsel til projekttilskud fra Miljøstyrelsen, skal Friluftsrådet udarbejde en afviklingsplan, som inden udgangen af det pågældende regnskabsår udmønter det overskydende beløb i tilskud.

Afviklingsplanen skal af Friluftsrådet forelægges Miljøstyrelsen til godkendelse senest på det førstkommende koordineringsmøde efter det pågældende årsregnskab er godkendt af Friluftsrådets bestyrelse.

7. Refusion af Friluftsrådets administrationsomkostninger

Af de udlodningsmidler Friluftsrådet modtager fra Miljøministeriet, kan Friluftsrådet få dækket administrationsomkostninger i forbindelse med fordelingen af udlodningsmidlerne[29].

Friluftsrådet skal tilstræbe så lave administrationsomkostninger som muligt.

7.1. Retningslinjer for, hvilke udgifter Friluftrådet kan få dækket

Af bemærkningerne til udlodningsloven fremgår det, at Friluftsrådet sidestilles med ministeriers mulighed for at få dækket administrationsomkostninger i forbindelse med uddeling af udlodningsmidler[30].

På den baggrund kan Friluftsrådet af udlodningsmidlerne få dækket de typer af administrationsudgifter, der svarer til dem, der til en hver tid falder inden for statens definitionen af generelle fællesomkostninger[31].

Endvidere fremgår det af bemærkningerne til udlodningsloven, at ministerierne kan afholde administrationsbeløb således, at det faktiske ressourcetræk dækkes. Administrationsbeløbet skal således svare til de langsigtede gennemsnitlige omkostninger[32].

På den baggrund kan Friluftsrådet maksimalt fra udlodningsmidlerne årligt få dækket administrationsudgifter knyttet til uddeling af henholdsvis svarende til:

- Driftstilskud[33]: Ved ansøgningspuljer og driftstilskud afsat som led i aftalen om satspuljen er det kutyme, at maksimalt 3 pct. af årets bevilling heraf 2/3 som lønsum, kan overføres til administration, dog maksimalt svarende til den faktiske udgift[34].

---

[27] Jf. udlodningslovens § 3, stk. 2 samt afsnit 3.3 i bemærkninger til lovforslaget.

[28] Jf. afsnit 3.3 i bemærkningerne til udlodningsloven.

[29] Jf. udlodningslovens § 27, stk. 2 samt lovbemærkninger til § 27.

[30] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens § 27, stk. 2.

[31] Disse er pt. fastlagt i Økonomistyrelsens "Regelgrundlag for generelle fællesomkostninger af august 2017" - med særlig henvisning til opstillingen i bilag 2.

[32] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens § 27, stk. 1.

[33] Jf. udlodningslovens § 6.

[34] Jf. Økonomistyrelsens "Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning" af marts 2016, p. 7.

- Projekttilskud[35]: Op til maksimalt 10 % af årets uddeling af udlodningsmidler til projekttilskud, dog maksimalt svarende til den faktiske udgift.
  Afvigelsen i forhold til kutyme skal ses i lyset af Friluftsrådets strategiske og rådgivningsmæssige opgaver knyttet til udmøntningen af projekttilskud til friluftsliv.

Begge administrationsbidrag kan anvendes til at dække revisionsomkostninger.

8. Revision og tilsynsmyndighed

Miljøministeriet (ved Miljøstyrelsen) fører et sædvanligt sektortilsyn med Friluftsrådets fordeling og anvendelse af udlodningsmidlerne[36].

I den forbindelse har Miljøstyrelsen udstedt følgende revisionsinstrukser gældende fra 1. januar 2019 vedrørende revisionen af Friluftsrådets fordeling af udlodningsmidler[37]:

- To modelinstrukser for revision af tilskudsmodtager, henholdsvis for modtagere af driftsstøtte og projekttilskud.
- Revisionsinstruks til den revisor, der foretager revision af Friluftsrådets fordeling af Udlodningsmidler til Friluftsliv.

Genpart af protokollatet for revision af Friluftsrådets uddeling af udlodningsmidler skal årligt indsendes af Friluftsrådet til Miljøstyrelsen - sammen med det påtegnede årsregnskab - så snart begge dele foreligger.

9. Ikrafttræden

Nærværende retningslinjer for Friluftsrådets administration af udlodningsmidlerne til friluftsliv træder i kraft den 10. marts 2021.

Retningslinjerne erstatter de hidtidige: ”Forvaltningsmæssige rammer for Friluftsrådets uddeling af Udlodningsmidler til Friluftsliv” af 5. februar 2019.

[35] Jf. udlodningslovens § 20.

[36] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6 og 20.

[37] Jf. lovbemærkninger til udlodningslovens §§ 6 og 20.